

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Gad, Emma.

Titel | Title:

Genklang, dramatisk Bagatel.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Folketeatret 4

DK

Dette manuskript er ophavsretligt beskyttet, og må kun benyttes til personlig brug. Du må dog også bruge manuskriptet i forbindelse med optagelsesprøve på de danske teaterskoler.

Hvis du vil opføre manuskriptet, skal du have samtykke fra rettighedshaveren. Du kan i den forbindelse kontakte fagorganisationen Danske Dramatikere. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

This manuscript is copyright protected and is only for personal use. However, you may also use the manuscript when applying for enrolment at Danish schools of performing arts

If you want to perform the manuscript, you must have the consent of the copyright holder. In that regard, you can contact the Danish Writers Guild. Always remember to credit the author.

Dramat.Bibl.

Folketeatret

Enma Gad:

Genklang.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020623684

Folke teatret

Aflæveres til Censor
27/8
L. Niemann

Emma Gad

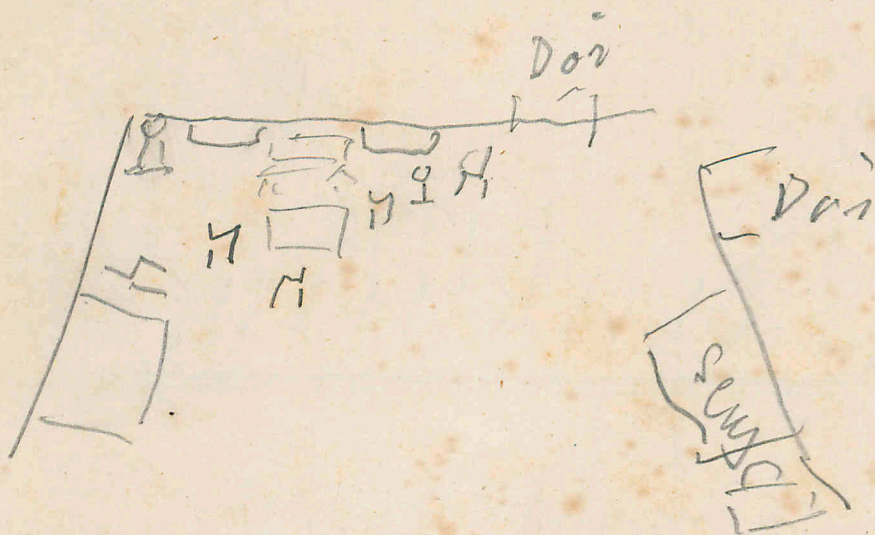
„Genklang“

Dramatisk Fagted.

DRAMATISK BIBLIOTEK
FIOLSTRÆDE 1
1171 KØBENHAVN K.

af Fru Emma Gad

Personerne.

Niels Lyngge.

Kara.

Maren.

Handlingen foregaa paa Landet
i Maren's Hus.

12 mil

Scenen forestiller entarvelig men ret
hyggelig Stue. Tilhoire en Dragkiste, til ven-
stre en Himmelseng. 7 Bagge: Udgang til en
lille Forstue. Til venstre et Vindue, til hoire
Dor ind til Kokeket.

(Maren gaar smaaomvendt omkring og
stover Moeblerne af.)

Maren (: ser ind af Vinduet)

Nei, det var dog farligt hvor det har givet
 sig til at regne. Og jeg der nu skulde ind og
 se til Koen, (Det solle Krae). (rasmer igen)

(Blara kommer ind fra Forstuen. Hun
er kleedt i elegant Ridesragt.)

Blara (ved Doren)

Goddag Maren!

l Maren. M. Cl.

H-er det Ham, Komtesse Clara. En De m̄
igen m̄de at ride alene - og i det afskyelige
Veir. Nei, men Tosses, hvor De er vaart (det
gaar jo slet ikke an)

Clara.

Jeg gaa nok vide, hvordan man skulde m̄,
gaa at blive vaart naar man sidder paa en
Hest i en saadan Skyregn.

Maren.

Jeg kommer min Santten til at give Dem
min grøntærmede Hvergangs-kjole paa.

Clara.

Gud ved hvordan jeg vilde tage mig ind i
Sen! Nei Tak skal Du have! Tør mig blot
en Smule af.

7

Maren (hefter et Klæde)

Det er næsten det som dengang De var falden
i Snebunken med den nye ^{drivell} fløiel Pelt paa
kan De huske!

Clara.

Ja, jeg skaffede Dig mange Pryderier med
min Vildskab, da jeg var Barn, og altid
var dog min kære gamle (Maren) Anne
paa mit Parti.

Maren.

Ja, det skulde jeg mene, min Glæde! Ja,
naar vi to er (ganske) alene, saa maa jeg
nok have Lov at sige Du til Dig lige,
som i gamle Dage.

Clara (: tager hende om Skuld,

Seren) Aller helst, Maren!

Maren.

For naar jeg ser Dig som saadan en fin søxer
 Troen, sammen med alle de forretnings Herrer
 og Damer, saa kan jeg næsten ikke faa i mit
 Hoved, at det er det samme vilde Tigebarnd
 der legede Røver med Husmandstingerne
 og gæret saa mangen lille Sorg ind i mit
 mit Kammer. Kan Du huske, hvor det
 var galt fat, da Du havde smidt Nøglen til
 Skoleskabet i Dammen, for at slippe at skri-
 ve i Stil

Olava.

Lad os ikke komme ind paa mit Lynderegi-
 ster, saa bliver vi aldrig færdige. Men jeg
 forstyrrer Dig da ikke - jeg kan vel nok
 blive et Kvarters Tid hos Dig

Maren. sk

Hei, Det var sa velsignet. Det er ikke for tult,
at jeg har Dig lidt for mig selv.

Clara.

Ja det er i Grunden ogsaa en Skam at jeg
ikke besøger Dig oftere.

Maren.

Alle ja - jeg sidder saamen meget ene for mig
selv her, kan Du tro, for naar man i saa
mange Aar har været paa saadant et fint
Sted som hos Ter, saa synes man ligegodt,
der er noget, som mankerer Bønderne
her omkring i Landsbyen! Naar! Det for,
staar sig - jeg har jo Selskab - baade i
Køen og Imaakreativerte, og jeg klager
heller ikke. Men bare de nu ikke bliver

lange for Dig serhjemme i Sette Herrens
Veir.

Clara.

He venter mig det ikke hjemme. (peger ind
ad Vinduet) Jeg skal til Trokost oppe her
paa Adeleroborg,holm.

Maren.

(Naa, ganske) alene?

Clara.

Nei, Mama og mine Løbskende kommer ki,
rende ad ~~den store Landvej~~, men da Grev
Nøbler gerne vilde have jeg skulde prøve
den nye Hingst, han har faaet fra Eng,
lant, saa kom han selv til Hest inor,
ges for at hente mig.

Maren.

Hille Sen!

//

Clara.

Men bedst som vi net, kom somme forfærdelige
(Regn)bygge, og saa vidste jeg ikke bedre end at
sige Tilflugt (her) hos Dig.

Maren.

Men Tösses - Greven og Hingsten - hvor er
Se da henne?

Clara.

De satte afsted op til Gaarden for at sende
en Vogn her ned efter mig.

Maren (smiler)

Naa saadan - men det syntes han maa,
ske ikke om, saa hastigt at blive af
med Dig

Clara.

Hvem - Hingsten?

Maren.

Nei, Greven, beqribeligvis. Men jeg har
ellers hørt at det skal være et ~~pregt~~ ^{deilig} Krea,
tår.

Clara. (ler)

Mener Du Greven?

Maren.

Nei, Hingsten! - Du skal nu altid have Teaser
med mig. Men saa er det vel ogsaa sandt,
hvad Se siger, at Du er forlovet med Greven?

Clara.

Nei endnu - nei vist ikke!

Maren.

Men saa bliver Du det bestemt snart.

Clara (med et lille Læk)

13.
Ja, det gør jeg vel.

Maren.

Herne Regnbøge - Ser kom maaske noget ubeleiligt - hvort?

Olava. (med et lille Smil)

Hu er i Grunden ikke saa Slem som Hu ser ind til, min gamle Maren!

Maren.

Nei, det er det jeg altid siger. (peger ind ad Vin-
døet) Ak ja - jeg ser jo hver Dag op til Slottet -
(jeg kan jo se noget af det Ser bag Træerne,
og om Aftenen naar jeg ser Lysets skimmer
ind af de store Vinduer, saa synes jeg næsten
det er ligesaa smukt som det Eventyr, jeg
i Vinter hørte læse op omme paa Kroen). Og
der skal jeg maaske nu opleve at se Dig

sikke for Bordenden med Trinsten og Baroner.

Blara.

~~Mener du paa Koen?~~

Maren.

Nei, ~~der vet jeg da nok er hverken Baroner~~

(op)

~~eller Labaier i Knebukser.~~ Men min Greven selv, - ham har jeg jo ikke set, siden han var Aeng.

Blara.

Nei, han er jo nylig kommen hjem fra Udlandet

Maren.

Nede i Landsbyen, der sige de skam at han er bleven til en farlig brøsigg Stivstikker, der ikke kører sig om at have et venligt Ord tilovers til den simple Mand. Det er

Sa ikke sant, hvad?

15

Clara (trekker paa Skulderen)

Jeg ved saameent ikke.

Maren.

Hvordan ser han ind?

Clara. (ligeegyldig)

Aa - som alle Andre - han har en graa ~~Lær~~,
mertrække paa.

Maren.

Ikke andet?

Clara. (ler)

To bevares, baade Benkelcerter og Vest.

Maren.

Aa - Du er en Spasmager, er Du. Ja ja, jeg
faar ham jo nok snart at se... (set feiler
ikke.)

10.
Clara.

Fa, Sen Lykke kan Du vist opnaa om et Gie,
blik.

Maren

Saa?

Clara. (lilt forlegen)

Han kommer her ned igen for at hente mig.
med Vognen Maren.

(Her! Th Hverre Teüs, og jeg har ikke faaet
Se rene Gardiner op.

Clara.

Det tager han Dig vist ikke ilde op.

Maren.

Aa nei - han kommer nok ikke for Gar,
dineres - Skyld!) Saa skal Du se, han
fruer til Dig i Vognen.

17.

Blara.

Nei hør Maren, nu bliver jeg snart vred.

Maren.

Ja ja - (Du skal se!) Men saa vil jeg da skyn,
Se mig ind og ~~give Koen sit Foder og lave~~
Dig en Kop Kaffe.

Blara.

Nei Tak, jeg trenger ikke til Noget.

Maren.

(Aa, Du med Din Fugleappetit.

Blara.

Tak. - Du vet vist ikke, at somme Fugle
fortærer Seres-egen Vægt & Gange i Døgnet.

Maren.

Th Du Fredsens-Set er da en Guds Lykke
at Set ikke er Kørne) Jo, saamen skal

Hi have en Taar varm Kaffe at styrke Dig
 paa. Saa kan jeg give Hørsene lidt med Set
 samme.

^{opstaa} Blara (ler)
 Taar De sa Kaffe?

Maren (: peger paa hende)

Ja vist - Den klogge Høne, Den sidder staaer.

(Hun gaar ind i Køkkenet)

Blara (for sig selv)

Det er opaa kjedeligt med det & Viis!
~~Jeg synes der er nogen inde i Sangen.~~

(gaar hen og aabner Høren - taler ind)

Vil De ikke heller komme indenfor.

(Niels Lyngge kommer ind. Han er klædt
 i husegraa Sommerdragt)

Niels

Det var ikke min Mening paa den Maade

at trænge ind, men hvis De tillader, at jeg^{19.}
opholder mig her et Øieblik, mens det
regner saa stærkt --

Clara.

Med Fornøjelse!

(Niels bliver staaende ved Høven og tørrer
sin Trakke med et Lønnenetørklæde)

Clara.

Vil De ikke tage Plads?

Niels.

Jeg takker (kommer nærmere) Men seer
jeg rigtigt - Komtesse Clara -

(Clara overrasket - Kort Ophold hvor de
begge synes forlegne)

Niels (fatter sig)

~
Må jeg spørge om De hører hjemme her.

Clara.

Det maa De jo tro, siden jeg byder Dem velkommen.

Niels (ser sig om)

(Men jeg tror Det alligevel ikke

Clara.

Det gør De ^{De} Ret i). Jeg er kin(hjemme her, for, si jeg er i Besøg hos min gamle Anne, og Det tilmed - ligesom De - paa Grind af Regnveiret.

Niels.

Aa - saa var det maaske Dem jeg for lidt siden saa ride i Skoven paa en Seilig Hest.

Clara.

Ja formodentlig - jeg saa ikke Dem.

Niels.

Nei, De lod til at være meget optaget af
at lytte til en forlæden Herre med et Par
skinnende (blanke) Ridestøvler

Clara.

Saa - dem havde jeg ikke lagt Merke til.

Niels-

Det var ellers - Lynt.

Clara

For hvem?

Niels-

For Støvlerne.

Clara.

Aa - om et Øieblik faar jeg vist atter
Leilighed til at beundre Dem.

Niels

Ah! (efter en Pause) De tilhørte maaske

en Paarørende af Dem?

Blara (lidt usikker)

Nei - en Nabo - og Ven.

Niels. (ser paa hende)

Vaa saadan!

Blara.

Paris.

Men sig mig - hvor kommer De egentlig fra?

Niels.

Fra Terbanestationen - saa lidt eventyrligt som muligt.

Blara.

Saa har De altsaa for en Gangs Skyld ladet Dem drive bort fra Deres gamle Dokumenter

Niels.

Da er det dog sandt at sige snarere gamle Dokumenter ^{ind under} (end) de grønne Træer der har

23.

lokket mig fra Byen, skjønt jeg maa sige
at jeg har befundet mig særdeles vel ved at
vandre under Dem.

Clara.

De indrømmer dog maaske at Skovmæ-
ker lugter bedre end gamle Bøger!

Niels.

Det ved jeg ikke engang om jeg kan ind-
rømme. Naar jeg lukker en gammel Bog
op, er det ligesom forrige Tiders Tanke-
gang slog mig indde, og det er en Duft
jeg synes om.

Clara.

Det er omtrent som lidt hedeengangen
Poesi kan henge ved en gammel Vifte.

Niels.

Hver holder sig til sit Omraade.

Olava.

Men hvor vil De egentlig søge Den ærverdige
Luft her mellem Skovmarkerne.

Niels.

I en Kirkebog her i Nærheden hvor jeg vil
søge nogle Oplysninger til et kulturhisto-
risk Værk jeg arbejder paa.

Olava.

Kaa saaledes.

Niels (ser ind)

Det er maaske Kirken man ser der bag Træ-
toppene.

Olava.

Nei, det er en (stor) Herregaard.

Niels.

25

Den ser jo storartet ind. Hvem tilhører den?

Blara (lidt forelegen)

Grev Møller - den Herre jeg red med.

Niels.

Naa - Ja saa er det da intet Under at Forleerne
skinnede af Tilfredshed.

Pausi.

Blara. (efter et Ophold.)

De er jo bleven en haard Videnskabsmand, siden
vi saa's! Doktor - maaske snart Professor,
har jeg hørt.

Niels

Er virkelig Rysket om min Farsen naa't
til Deres fjerne Sfare?

Blara.

Om den er! Jeg har stadig Deres sidste
Bog liggende paa mit Bord.

Niels

Formodentlig i opskaaen?

Clara

Saa det tror De! Nei, den er snarere helt slutt op.

Niels

Saa har De forandret Dem betydelig, siden De skulde lære Heres Lektier til vore Historie timer.

Clara

De var vist ogsaa en meget fordringsfuld Lærer.

Niels

Da var det Lynt at sige, at De var en fordringsfuld Blev, især hvad Aarstal angik - den holdt De ikke af.

Olava

(Nei, for Dem kan man ikke snakke sig fra.) ~~Arstaf er nu engang noget Damer ikke holde af.~~

Niels

~~Nei, især et, naar De komme lidt tilaars.~~

Olava

^{men} Herregud - var jeg virkelig saa sovsn. Ved De hvort - Anekdoterne var jeg dog ganske flink i

Niels

Ja, dem syntes De bedre om end de politiske Forviklinger i Trediveaarskrigen.

Olava

Aa - Ser havde ogsaa sine interessante Punkter, som jeg husker endnu. Vil De

høre: "Da Protestanterne stadig bleve mindre,
trykte, gik Afsendinge af Den böhmiske
Hæl op paa Slottet i Prag. Her bleve de kei-
serlige Raader kastede ind af Vinduet og
Grevnen af Thürin faldt ind i Mähren"

Niels
~~Ganske rigtigt~~ ^{ty!} Skal vi lade ham blive
 liggende der?

Blara.

Ja lad os det.

Niels
 Det gjorde vi nok forresten ogsaa Sengang,
 for det var vist netop der vi var, da det tog
 en saa brat Ende med vore Timer.

Blara (forlegen)

Ja, det kan nok være —

Niels. (lidt førende)

tilgiv at jeg spørger om det - men sig mig -
var det dem selv der tog den Bestütning?

Blara.

Nei.

Niels.

Det har jeg altid ønsket at vide?

Blara.

Det er jo nu så længe siden at vi gerne kan
tale åbenhjertigt om det. Mamma greb mig
paa første Gæning i - vist for hundrede
Gang, at læse det Vers de havde skrevet
til mig.

Niels.

~~Ja, paa første var det jo ikke beregnet.~~

Blara.

~~Nei, det maa De nok sige! Hvor kunde De
Sag - tænke at lægge det i Bogen, mens hin
selv var til Stede.~~

Niels.

Ellers havde jeg jo ikke behovet at skrive.

Olava.

(Det har De forresten Ret i.)

Niels.

Det forbauser mig kun at en saa verdens,
klog Dame ikke havde ^{kunst} indset, at Sligt er
en meget nærliggende Folge af at have
en nybagt Kandidat læse med en smuk
ing Tige.

Olava.

~~Netop fordi hun er verdensklog, ligger
maaske Erotik ikke saameget for hende.~~

Niels.

Eller him for Erotiken.

Clara.

Harde de blot set den indignerede Mine
hvormed him nu set ulykkelige lille Digt
i Stumper og Stykker.

Niels.

Det havde sikkerlig ikke fortjent bedre,
men maaske jeg selv - - -

Clara.

Var da Kamao Apkesisterivelse lidt - - -

Niels.

~~Lidt kortfattet - ja maaske. Jeg haaber blot~~
~~at min Letsindighed - mit Stumper ikke~~
gik for meget ind over Dem (med?)

Clara.

Aa - jeg blev sporentregt sendt herind paa Landet med en Tante.

Niels

(Den i siige Tilfælde altid ved Haanden værende Tante Mine.) Fa - Sen Straf var maaske haardt nok.

Clara.

(Nei tvertimot. (litt. førende) Men De maa huske - jeg var sytten Aar - og troede, som man tror i den Alder, at jeg maatte dø af Sorg for Deres Skyld. (i en lettere Tone) Imidlertid - nu er der gaaet 6 Aar siden den Tid, og De ser - endnu er jeg ikke død.

Niels.

Ja sker det vist neppe af den Grund.

Clara.

Men se det nu engang med Mamma's Fine --- 33.
Niels.

Nei ved He hvort - Set maas He ikke forlange.
Blara.

Betänk - en Studerende der var borgerlig født.

Niels

Det pleier Studerende gemenlig at være.

Blara.

Men at en almindelig ung Kandidat, uden
Tornee, uden fremtid kunde ^{trods} vove at benytte
sin Stilling som Lærer til at skrive Kærlig,
hedsbreve til en ung Dame der hver Dag
har en lang Række Forfædre for sig....

Niels.

Hvor - om jeg tør spørge?

Blara (her.)

Taa Væggen.

Niels

Og det forfædre Ser har levet for de nyttigste og ædleste Formaal. At gaa paa Fagten om Aagen og Srikke sig fiele om Aftenen.

Clara.

Det bryder man sig ikke om, naar de blot er Ser.

Niels.

Nei, Gud fri Dem vel - har været Ser.

Clara.

Ja ja - de kan sagtens spøge med det, men jeg tror næsten, at hvis det var blevet til alvor, havde Mama taget sin Død.

Niels.

Th Gud bevares - og gjort alle forfædrene

~~Serøppe Selbtige i Ulykker.~~

Olava. (er)

~~Vær saa god at tage Dem lidt iagt.~~

Niels.

³De giver maaske ²m¹ Heres Mamma Ret.

Olava.

Aa- baade ja og nei. for mit eget Vedkom,
mende bryder jeg mig - jeg havde nær sagt
Tøkker om mine forfædre - jeg finder den
saagar gruelig kedelige at se paa med
Seres stive Pibekraver, men naar man
fra sin tidligste Barndom faar at høre
at den der tilhører en gammel Slægt
er et Led i en Kæde og ikke har Lov at
forstyrre Helheden, saa ender man med
selv at tro det.

Niels

De har udviklet Dem betydelig i ~~kulturelle~~,
~~historiske Henseende~~, siden vi sås. De har givet
 sig sat Dem ind i Kastercasenets Ide, lader
 set til.

Blara

Den har sine Fordele - at sige for de Begynder,
 stiger. Det gaar med os som med Klike-
 ne i Selskabslivet. De ser staar udenfor er,
 gjer sig, men de ser er med i Dem, mener
 sig saa meget desto bedre.

Niels

Det er da en Sammenligning jeg kan
 gaa ind paa, for er der Noget der forstaa-
 mer, saa er det en Klike.

Blara

Blara.

Hør - siden vi saas, er De virkelig bleven
noget - ja, arrogant tør jeg vel ikke sige!

Niels.

Nei Gudbevares, Det Ord overlader jeg med
Glæde til Dem der har Tørftedre.

Blara (smiler)

Naa, saa De mener Det samme om mig.

Niels.

Hvem ved - vi er det maaske begge to.

Blara.

Eller ingen af os. Det ligger blot i, at vi
tilhører to forskjellige Verdenser, der hver
for sig mener at staa over den anden.

Niels.

Den ene hvor man yder og den anden

hvor man nyder.

Blara.

Hver nyder vel paa sin Vis.

Niels

Ja-hvis Samfundet skulde have levet af
 det aandelige Liv man nyder i Deres Verden -
 Gud vet hvor vi saa laa

Blara.

Maaske lidt i Trediveaarskrigen.

Niels

Ja - ved Tiden af de keiserlige Raader.

Blara.

Men Herregjend - fordi De nu ikke holder
 af fornemme talke.

Niels.

Uvertimod, jeg omgaas maaske flere

end De gør, naar alt kommer til alt.

Clara. (. Stidsier)

Saa....?

Niels

Jeg mener fornemme Natureer - Navn og
Stamt bryder jeg mig ikke om.

Clara (. lidt spidst) (sp)

Kan man faa at vide hvor De finder
saadanne Uvalgte.

Niels.

Hvor som helst! Jeg skal sige Dem, Na-
turen ler ad Kastercaseriet, den spredes
sine Gaver hvor den finder for godt.

Clara. (. lidt argerlig)

Saa er det virkelig heldigt at den (netop
spredes sine Gaver.
finder det for godt) imellem Deres Om.

gangsvener.

Niels

Og at Heres har andre Tiltrækninger -
paa Væggen.

Blara (irriteret)

Derfra siger De i det mindste ikke Nesvis,,
heder.

Niels

De gjorde det vist gerne - hvis De kunde.

Blara (heftig)

Ja vist - ja vist - ja vist - vi er bitter Linn,
papper til Hobe, mener De. - (slaa om ^{Paase})
Nei hvor, Det er i Grunden altfor dumt at
give sig til at skændes! Oprigtig talt...
Sertil er jeg altfor glad ved at se Dem
igen. nei

Niels.

(Det er ogsaa somt, lad os heller tale om os selv.)

Blara.

Tja, fortæl mig ^{helt} saa, hvordan har De livet siden dengang, og hvad har De bedrevet?

Niels.

Det er egentlig sagt med tre Ord: Jeg har skrevet og læst og atter ^{skrevet.} læst. Vistnok meget kedsoommeligt for andre, men engang inder, len ganske morsomt for mig selv.

Blara.

Det er Hovedtingen.

Niels.

Og De - hvordan har De saa tilbragt Sissie Aar?

Clara.

Ja Det er egentlig sagt med et Ord - med
 Fornöielse, eller det man kalder Fornöiel-
 ser, og Det har ikke altid været syndere
~~fornöielse~~
 men det for mig selv.

Niels.

Men hvorfor gør De Det da?

Clara (sukker)

fordi ingen Damer i mine forhold ikke
 har andet at gøre.

Niels.

Og hvad er Det saa for Fornöielse?

Clara.

Spørg heller hvad Det ikke er. Baller,
 Middage, Skovture, Kirkekoncerter, ~~Opse-~~
~~retter~~, Fagtpartier, Lystreiser, Velgøren,

43.

hvedfester, Kanetire - Formen skiftende, Ind,
holdet saa temmelig ens

Niels.

Indholdet har vel for Deres Vedkommende
været en fortsat Række Triumfer.

Blara.

Det saa da galt ind, naar man ikke havde
noget Leire at fremvise efter et sex Aars
Felttog.

Niels.

6 Aar af den Slags - jeg beklager Dem.

Blara. (Studer)

Det er jeg ellers ikke vant til at blive.

Niels.

Manøvrerne er vel foretagne under Deres
Mamas ^{Kyndige} ~~karlige~~ Ledelse?

Blara.

Det følger af sig selv. Naar man er rigt,
kan man jo ikke gaa tyve Skridt paa
egen Haand.

Niels. (betonet)

Men saa har man den Udvei at ride la,
Ser det til.

Blara.

(Ja det er kun fordi) - ^(op) (stanser og ser om) Man
Ser stadig regner lige stærket.

Niels. (ser paa hende)

Det haaber jeg.

Blara.

~~Regnen op hørt
effektantem.~~

Hør, jeg fik ikke talt med Dem om Deres
Bog. Ja for jeg skal sige Dem - jeg finder
Dem meget behageligere naar De skriver.

Niels.

Saa er der nemlig Ingen der siger mig imot.

Clara.

Jeg skylder Dem virkelig en Tak for den.... jeg har lært saa meget af den.

Niels.

Hvordan skal jeg opfatte Set?

Clara.

Som mit rammte Alvor. Ikke sandt, set var dens Maal videnskabeligt at vise, i hvor høj Grad Mennesket er et Produkt af sine Omgivelser.

Niels.

Naturligvis. Hvad er vi andet end en Genklang af det vi hører omkring os.

Clara.

Nei, det er (saa) klart, en Kineser maa tænke og føle som en Kineser og en Molbo som en Molbo.

Niels.

Nødvendigvis, og for den Sags Skyld behøver De hverken at rejse til Kina eller

Molbo. Se hvorhen De vil, se paa os selv, er vi ikke, som vi ^{sitter} staar her, de mest

staaende Exempler derpaa. Oprindelig var vore Natürer i Høgt skal, ikke saant-

vi saa Livet i samme Belysning, Lyk-

ken i samme Form. Hvert Ord, hvert

Smil fandt Forstaelse hos den Anden -
 (vi var, hvad man i Romantikens Tid kaldte for „skabte for hinanden“.) Og

47.

ni - efter at være totalt forskellige Om-
givelser har tildannet os, tænke saa hvor
vi føler (gennem) alt hvad vi siger, at
Der er langt fra Dem til mig.

Clara.

Det er sandt. Men det er altså vore Om-
givelser der maa tage Ansvaret for Det-
~~for vore Følelser, Tæer, Synspunkter,~~
~~Tilbøieligheder og hvad nu alt det hedder~~
~~der gir os til hvad vi er!~~ Liden jeg
har faaet Det rigtig forklaret, har jeg
faaet en saa velgørende Ro i Sindet, og
Det er Det jeg skylder Dem en Tak for!

Niels.

~~Ha. ingen Afspag.~~

Clara.

Ved De hvor, det er rart at have Nogen
at kaste sine Sorger paa, og Nogen at give
Skylden.

Niels.

Trænger De da til Det?

Blara.

Ja naar jeg skal være oprigtig, saa har
der været Tider, hvor det ikke gik saa
glad for mig. — Tint og ofte har jeg siddet
Derhjemme og tænkt paa (mens jeg saa
mig om) at hvis et Hjem bestaar i et
Samarbejde mellem Ens ydre og indre
Liv, (og det gør det jo), saa fortjente jeg
ikke, (og ~~sik~~ heller) ikke andet Hjem
end en Række elegante Aftrædelsesve-
relser, hvor jeg en enkelt Gang hvilede

en Haags-Tid efter en Række Fester, men jeg tænkte paa Kjølerne til de næste.

Niels.

~~Det var vist meget fornuftigt tænkt.~~

Blara.

Og saa var jeg saa lidt lykkelig ved Set. Jeg var saa led og ked af at begynde paa den ene Selskabs-saison efter den anden, med de samme forslutte Palkaer, de samme friserede Kavalerer, de samme floue Fortigheder. Jeg spurgte mig selv, hvor, for man anstrenger sig saadan, hvor, for man gør sit Liv til en Parforfejagt efter Gleden, naar man dog ved at den netop flygter for dem der jager efter den. Ja - De vil maaske le af mig, naar

jeg fortæller Dem, at jeg sommetider mist
 i en Balsal, der straalende af Lyf-af Musik
 og Blomster, kunde blive saa kummerlig
 til Mode, at jeg havde al min Høie med
 at tringe Taarerne tilbage, blot fordi
 jeg længtes saa gencselvst efter noget
 andet, jeg ved neppe selv hvad-noget der
 varmede Hjertet og løftede Sjælen.

Niels

Men er det da nu forbi.

Blava.

Nu gaar det meget bedre, for nu har jeg jo
 hørt af Dem, at det eneste jeg havde at
 gøre, var at strække Vaaben og slaa mig
 til Ro. Jeg kan jo hverken forandre mine
 Omgivelser, eller komme ind af Dem.

Niels.

De er altså lykkelig ² nu?

Clara.

Lykkelig - det er saadant et stort Ord, men
 nu gør jeg mit Bedste for at se Lyksalighederne
 ved min Tilværelse og finde Glæde ved et
 forfinet skønhedsfyldt Velvære. (Og der er
 egentlig meget der er tiltalende naar man
 fortaar at tage Bøkkene af alt.) Jeg be-
 gynder at holde af at drikke et Øieblik
 Livsglæde af et perlede Glas Champagne,
 at stryge Haanden hen ad blødt Silketøj,
 at lugte til Violetter om Vinteren og køles af
 Vandspring om Sommeren. Jeg synes
 om at gaa op ad brede tæppebelagte
 Trapper og komme ind i høie Værelser

hvor Lyset falder blødt og sømpet paa erotiske
Planter og fine Farverirkninger.

Niels. (Op)

Men nu de friserede Kavalerer og de flove
Artigheder.

Olara.

Dem begynder jeg ogsaa at nærme mig
til, for jeg kan i Grunden ganske godt
lide smigrende Ord og beundrende Fine
(ser paa ham og smiler) Ja De antager en
uhjert foragtelig Mine, men det kan ikke
hjælpe, at De bliver vred paa mig. De siger
jo selv... jeg er ikke andet end en Genklang
af det der lyder omkring mig, og Melodien
vælger vi ikke selv.

Niels (lidt skarpt)

23.

I saa Tilfælde havde De dog maaske ikke
valgt en slet saa haerblæsende Galopart.

Olava.

Se se! Er da Deres Liv saa harmonisk
som en klassisk Symfoni.

Niels.

Det lyder vist ammæssende, men virkelig,
vis er Der lidt mere i det end De tænker,
for allevegne - om det saa er paa et Tag,
kammer - hvad en Studentelampe kaster
sit rolige Lys paa en ærlig og haardtakket
Bestræbelse i det Landes Tjeneste, tror De
ikke at Der derfra lyder idetmindste en
enkelt Tone med i den store Skonhedens
Symfoni. ~~Der vel sagtens er til for at
trøste os lidt over denne Verdens Ufuld.~~

~~Kommenhet~~

blara.

Den hører De ^{måske afte} vist saa mere af i Se Omgi-
velser hvor De færdes.

Niels.

De er dog saa simple, sammenlignede med
Heres. De består af et Skrivebord, en Bog,
hynde, en Kaban lise Bekendte og en 5-6
gode Venner.

blara.

Og hvordan er saa de?

Niels

De bevæger sig ikke i hvide Sale hvor man
drikker perlende Champagne under tro-
piske Væxter. Det er med Skam at tale
om smarere paa (Magistrats)kontorer-

skolestuer og lignende prosaiske Steder
at jeg maa støve Dem op, naar jeg engang
imellem vil have Dem samlende sammen
for at vi kan spise vor Aftensmad i taal,
ledselskab.

Clara.

Og hvad tager de sig saa til (fortæl mig
om det).

Niels.

Ja hvad tager de sig til: Naturligvis be-
mytter de Heiligheden til at sige hverandre
mogle ubehagelige Sandheder - det er jo det
man har Venner til.

Clara (ler)

Ja vist!

~~Det fortaar jeg saa godt at De synes. Og~~
saa ~

Niels.

Ja - saa ryger De en Mængde Cigarer, mens De
 hører paa nogle gamle Sonater som En af
 Dem har Hoved og Tingre fyldt af. Men først
 og fremmest disputerer De - naada! De lig-
 ger hver i Bunden af sin Hærestal og
 krænger og vender hver Tanke vi lever paa.
 De vælter gamle Begreber over Ende og
 sætter De nye i Stedet. De slaas med Tord-
 fald, bombarderer med Indvendinger
 og parerer med Vittigheder. Og saa skul-
 de De se hvor Finene lyser - hvor alt
 det De er opfyldt af, giver Varme i Ta-
 len og Klingt i Tanken - ja jeg tror at De
 i det Par korte Timer synes at De har
 erobret Ideens mest svimlende Høider

57

..... indtil de igen faar de gamle Overfrakker
paa og kommer i tanker om at der er noget
... nei meget der hedder Kontorstid og Skole-
timer. stov.

Paisi
Clara. (med Liv)

Hör, det maa være morsomme timer. Her
kunde jeg have lyst at være med.

Niels.

De er velkommen til at forsøge.

Clara (lidt forlegen)

Aa - De kan begribe - jeg mener det ikke -
det er blot saadanne timer jeg plindselig
kan faa.

Niels

Lidt opriske Tendenser hos den medfødte
Natur.

Blara.

Dem kender De maaske slet ikke til?

Niels (sætter sig)

Aa jo - jeg har kendt dem - og lidt under dem.
 Det er nemlig gaaet mig som dem, ogsaa
 jeg har haft Perioder hvor jeg syntes
 at Skabnen gerne kunde have foiet sig
 lidt mere efter mine oprindelige Til-
 böieligheder.

Blara.

Hvordan var de da - Deres Tilböieligheder?

Niels

(Ganske almindelige og en Smule oplyst,
 spidsborgerlige). (betrakter hende) Jeg
 drömte om en ung Kustru som jeg
 vilde tilbede, og et Hjem der smeltet

sammen med hamde vilde være mig det
 kæreste af alt. Arømmen selv varede kin
 kort, men de vet - Ser er Arømine som kan
 blive vet at opfynde En. selv efter at man er
 vaagnet.

Olava (litt usikker)

Tankte de da længe Serpaa?

Niels.

Saa længe til det irriterede mig at jeg
 ikke kunde gøre mig fri. Jeg erinder...
 Ser kunde være fiendlikke... f. Ex. naar
 jeg kom fra mine gifte Venner, hvor
 Ser var lyst og kint og hjemligt, og jeg
 saa famlede mig frem til "Livolstik",
 kerne i mine kolde mørke Værelser,
 aa Gud hvor saa alt kunde forekomme

60
mig ubeskrivelig tilslidigt - jeg kunde
blive hartad rasede ved Tanken om, at
Det vel saagten aldrig vilde blive ander,
ledes, og saa foresatte jeg mig, at jeg
maatte og vilde se at blive forelsket.

Clara. (sagte)

Og - Det lykkes des - ?

Niels

Det lykkes des - mig at samle en Del beha,
gelige og oplivende Erindringer, (Det
naegter jeg ikke). Men den Kaelighed
ser - for at bringe et gammelt Udtryk -
gaar over al Fortaent - Den flyr alle For,
saetter, tror De ikke ?

Clara. (foevende)

Og uden den synes De ikke, Det er min,

61.
ligt at gifte sig?

Niels

Nei, ved De hvad, jeg kan gaa ind paa
Kærlighed uden Giftermaal, men Gifter-
maal uden Kærlighed. - Nei!

Olava (usikker)

(Men man ser dog saa ofte at andre Her-
syn gør sig gældende - og i længden -

Niels (afbryder hende)

Ethvert andet Hensyn er Helligbrøde
mod En selv - og en anden.)

Olava (efter et Ophold) Pause.

Og hvordan gaar det Dem nu?

Niels.

Nu faar jeg se at leve saa godt jeg kan,
uden det Solskin over Livet, som jeg havde

(engang) haabet paa (lidt tungsindig)
 Og det kan jeg vel ogsaa! Jeg har nok
 at gøre med at finde mig til Rette med
 den ubarmhertige Tyran, der beher,
 sker mig.

Blava

Heres Husholderske?

Niels

Nei, mit Arbeide. Det har taget mig med
 Hind og Haar - det sluger mine Interesser,
 fylder mine Tanker, røver min Tred. Ha-
 de kan ikke forestille Dem med hvort
 for en fortærende Trivsel, hvort for en
 opslidende Kamp man kan sidde og
 se paa et Stykke ubeskrevet Papir som
 man havde haabet at kunne fylde

med det Underste af sin Overberisning. Vil
 det gaa, saa - ja saa er der vel Tingting,
 der kan ligesom med den ~~Stemningens fest~~
~~lige Opblusser~~, ^{saadanne Gieblikke} men vil det ikke gaa, saa
 er der heller ingenting der kan bringe hver
 Fiber, hver Nerve til ligesom at sive i
 Smerte som den Tølelse af Afmagt, hvor
 med man siger til sig selv: "Jeg maa
 - jeg vil, men jeg kan ikke, jeg kan ikke."

Blara.

Og saarner de saa dog ikke En, der vilde
 sige til Dem: "Jo, du kan, du kan -
 bliv blot ved"

Niels

Hei, ve den arme Kvinde, der nu ind
 lod sig paa at dele sit Liv med mig.

Tyrannen vilde heller ikke lade hende have Fred. Him vilde faa Halvparten af mine mærkeste Timer, de bedste kan jeg ikke dele med nogen.

Clara.

Men i Dem er De altsaa helt lykkelig?

Niels.

Maaske, og helt ulykkelig er jeg i ethvert Tilfælde aldrig, for jeg føler mig ikke tom, og det er følelsen af Tomhed der knugger til Døde.

Clara (eftertænkisom)

Det tror jeg ogsaa.

Niels.

(Pause.)

Se saa, nu har vi jo næsten skriftet for hinanden.

Clara (sukker)

Og Resultatet er vel blevet, at Ingen af os i Brønden har Lov at klage! Vi har begge staaet os til Taals med vore Omgivelser. Kun er der en Ting, der fortviler mig en Smule.

Niels

Naa!

Clara.

Tror De nu ikke, at det ubestemmelige Noget, som man i gamle Dage kaldte Hjertet, at det, naar man mindst anede det, kunde finde paa at give alle Omgivelser en god Dag, og gøre Lidenheder paa egen Haand

Niels.

66. Hjertet er vel ogsaa en Genklang - af En selv
Clara.

Og i saa Tilfælde?

Niels.

I saa Tilfælde tror jeg egentlig ikke, vi har
Grunt til at være angstelige - Nogen af os.
Som De ser er jeg bleven en fortæret Bøge,
om, og De - - -

Clara.

Og jeg....?

Niels.

De synes allerede at være ganske godt i
Gang med at lægge De selskabelige Ved,
tegeters stramme Smørlov om Den Natur
Der engang var saa frisk og eiendomme
lig. De er korrekt, De er blæsret - ikke

67.
samt! De giver endog saa Mama Ret!
Ved De hvad, Set er et alvorligt Kendetegn
at give en erfaren Mama Ret, saa er man
indgaaelig hjemfalden til selv at blive
Verdensdame.

Olava.

~~Endet sa saa forskækkeligt! Lad os høre,
hvad De fortaar ved at være Verdensdame.~~

Niels.

~~At give Set Konventionelle Ret - altid og
i alle forhold. At være ubønhørlig lige
overfor, en gal Streg, og beundrede lige
overfor en klog Beregning. At være
indsættelig mod en Prins, elsker
sig mod en Konferentsrapport og nedlader
se mod en Snekker. At se bedrevet ind~~

~~vet Begravelser og glad ved Bryllupper.
 At gaa i Sørgeflor, naar man er bleven
 af med en ubehagelig Tante, og i Rosenrødt
 naar man har mistet en kær Ven. At~~

Clara (afbrøder ham)

~~Mange Tak, nu fortaar jeg saa godt, hvad
 De mener. Ja saadan bliver jeg vel saag-
 tens, for saadan er alle de, jeg er om gi-
 ven af (De maa huske -- Set er Set fel-
 les Maal, Ser styres efter).~~

Niels.

(Ja vel ja) - at gaa ind i Husinet. De
 havde fortjent et Stempel lidt mere
 for Dem selv.

Clara (heftig)

Aa - Set har idetmindste ikke De lov

at sige.

Niels.

Jeg!

Clara.

Ja, De ~~maa~~^{som} havde havt i Heres Magt at gøre mig helt anderledes, end jeg er! Hvorfor rakte De ikke Haanden ind efter mig, Sengang jeg ventede paa Dem for at følge Dem, (i hvort Retning) De vilde gaa.

Niels. (studerer)

Har De ~~haa~~ (elsket mig?)

Clara.

Ja, lad mig kun sige det, selv om jeg heller burde tie stille. Ja, det var saadan - umotstaaeligt og uvilkaarligt gav mig Dem hele mit Hjerte, alle mine Tanker

Jeg

20.
alle mine Længsler fløi til Dem. -

Niels

Kunde De da for min Skyld have brødt
med alt trods et alle Hensyn... alle For,
Somme? ...

Blara.

Alt andet end min Kærlighed var mig
ligeegyldigt, og havde den faaet Lov at raade
- at arbejde det frem som laa skjult i
mig, saa var jeg bleven til en ganske
Anden, det føler jeg! Det er forbi - nu er
jeg den jeg er - jeg gaar uden at se mig
om, henad den alfare Landvei - som
saa mangen Anden, der havde drømt
om at vandre ad smukkere Veie, men
De kunde være den, der sidst bebrejdede

mig Set.

Niels.

Om jeg havde vist Set

Clara.

Jaa, om De havde vidst, hvor jeg gik her inde og ventede. (Aa, - hvor jeg husker mig - jeg syntes at De maatte komme - at min Længsel maatte kalde paa Dem. Dag efter Dag fæstede mine Øine sig med samme barnagtige Haabefuldhed paa Veien langs Skoven (Serhjemme), hvorfra De skulde komme. Men nei - ~~Loesen~~ gik over fra Sort til Hvidt og Hvidt til straalende Grønt . . . Tiden gik og De kom ikke.

Niels

Pause

Tror De da ikke, at ogsaa jeg ventede! Saa

sikker var jeg paa, at vi hørte sammen, vi to, at i lang Tid alt hvad Ser hævde mig, gled mig forbi, saa betydningsløst, som Set kün var fortalen til et vidunderligt Digt, Ser vilde komme ~~uden jeg er ikke af de~~ lykkelige. Ser er skabte til at tage Livet med Storm, og Set er Set, jeg har maattet bøde for. Ligeoverfor mig selv er jeg energisk nok, ~~troer jeg, men ind at til er jeg saa under-~~ lig sky for, at Set jeg føler dybt og stærkt, ikke skal finde nogen Klangbunt, naar Set kommer frem. Derfor maatte jeg vide om De havde fortaet mig, for jeg søgte at trænge ind til Dem. Ved et Ord, en Nilsen - ja et Blik fra Dem vilde jeg have sprængt alle Hindringer - uden Set künne jeg ikke.

(Maren kommer ind fra Køkkenet, bærende en Bakke med Kaffetøj)

Maren (.hviskende, for sig selv)

Tisses, der er allerede Greven! Saa er det nok ikke værd at forstyrre! (betrakter Niels.)

Det var da et Seiligt ~~Memorabe~~! manfolk.

(Him gaar forsigtigt ind igen)

Olava (.efter et Ophold, hvor

him har siddet i Tanker) Naa - det mytter jo ikke at tænke paa, hvordan Livet him, Se have været, man maa tage det som det er! Men fordi vi er bleve skilte ad, behö, ver vi vel ikke at være helt tabte for hin, anden, og hvis De engang imellem vilde komme og besøge mig, naar (stanser)

Niels.

Naar De bliver gift! Nei, Det vil jeg ikke.

Blara.

De vil ikke! (Efter et Ophold) Det gør mig ondt.

Niels.

Naar jeg skal være oprigtig, saa ønsker jeg ikke nogensinde mere at faa Dem at se.

Blara.

Og hvorfor?

Niels. (venodig)

Fori jeg ved, at Det vilde være mig en Sorg. Jeg skal sige Dem - jeg har den Egenhed at holde fast ved mine sidste Indtryk! Naar jeg har tænkt paa Dem... og jeg behøver ikke at sige Dem, at Det har været lidt, saa har De staaet for mig, som De var den sidste Gang jeg saa Dem...

Saa De skjulte Deres første Kjærlighedsbrev
med et forsterkket og skjelmok Blik. De
var saa ung Sengang saa frisk, at Det
var, som Ser fulgte en Duft af vilde Roser
med Dem, naar De traadte ind.

Olava.

Og nu - sig mig det kin ~~roligt~~ ^{arligt} - nu har
det været en Skuffelse for Dem at se
mig igen.

Niels.

En Skuffelse - nei! Men De er ikke mere
Sen Samme... (Det Indtryk jeg havde
af Dem, har De idag visket ind). De lig,
ner ikke mere nogen vild Rose. De er
braegt under Kultur.... indpodet med de
tilboerlige Hensyn og Fordomme. De er

bleven til en fin blegriød Drivhüsnose, der
blomstret paa en Slotsterrasse i fuld Berøbt-
hed om sin fornemme Skønhed.

Clara (.halvt for sig selv)

Det kan være, at De har Ret.

Niels.

Saa dan vil jeg for turentiden tænke paa
Dem, men - tilgiv mig - jeg vilde nødigt
se Dem paa et endnu høiere Civilisa-
tionstrin. (peger ind paa Herregaarden)
Det De nu staar i Begreb med at gøre,
vil for bestandig berøve Dem det, der
engang har draget mig til Dem.

Clara (.med en Bevægelse)

Jeg forstaar ikke hvad De mener.

Niels.

77.

Aa jo - jeg tror vi forstaar hinanden. De vil
vel sagtens faa alt det De attraar af Guld
og Glans, men Deres Sjæl vil miste sine
Vinger, det haaber jeg idetmindste, for
ellers vil De blive ulykkelig.

Blara

(farer sammen)

Niels.

Og tror De saa, jeg vilde kunne indholde
at se Dem som en pragtfuld velværet Grev,
inde, der konverserede mig med et for,
bindligt og stivnet Selskabssmil. Nei
nei - det vilde være altfor forførdeligt.

Blara.

(Aa, men det vilde jeg aldrig. De ved jo - den
Slags tager man kun sin tilflugt til

overfor alt Set Ser er En ligeegyldigt. I et
 Forhold Ser er En kært - Ser er og bliver
 man sig selv.

Niels.

Aa Set hjælper ikke, De kan tro - jeg har
 Ret) (tager begge hendes ^{ket} Hænder) Lad mig
 Serfor blot se paa Dem engang endnu -
 se rigtigt paa Dem! Lad mig indprente
 mig Set Billede, Ser nu som for vil blive
 Set jeg gemmer bedst af alle. Og saa vil
 vi sige hinanden farvel.

Maren (kommer ind fra Køk-
kenet.) Aa ja - (meier forelegen for Niels)
 jeg vilde blot sige - at Vognen oppe fra
 Gaarden af er kommen.

Olava.

Vognen!

79.

Maren.

Fa Den er sønnen saal, og nu gjordes-Set
meesten selv ikke Behov, for nu skinner
Solen igen. Men (forlegen) men jeg vil
bare lade Dem vide, at Der er en anden
Herre med Karetten, en ^{svær} ~~tyk~~ En med
blanke ~~Knapper~~ Tidestøvler.

Blara.

(gir en uvilkaarlig Bevægelse)

Maren.

Han staar Der inde ved Havedet, som
~~Klaret~~ har bragt i Mave med sit Toiv,
og haler og haler i Set, og kan ikke faa
Set op.

Niels (til Blara)

Ta, saa ved jeg ikke om jeg maa følge
Kontessen ind til Vognen.

Blara (usikker)

Tak! (halvt for sig selv, efter et fløjlens-
indre Kamp) Nei nei - lad dem saa sige
hvad de vil - jeg kan ikke - jeg vil ikke -
Niels. (gør en overraskende

Bevægelse hen imod hende) Blara!

Blara.

Maren, skynd Dig - løb ind og bed mig
indskyldt! Dig, at jeg havde faaet Hø
vedpine og var gaaet hjem tilfods.

Maren. (polisk)

Ta (Det er saa begrubeligt at det ikke
er synderlig morsomt at trække ham
med paa Sleb.) Lad ham bare køre hjem

alene med sine blanke Støvler (i det
hüm gaar) Naa, nu kan jeg høre ham
paa Grusgangen - saa har han dog
faaet Tøivet løs.

(gaar hurtigt ind i Bagge)

Niels (tager sin Hat og gør

mine til at ville tage Afsked)

Blara.

Saa gaar vi da - hver til sit, og ses maa,
ske ikke mere. Men først maa jeg sige
Dem, at mens jeg har talt med Dem her,
saa har jeg følt, at selv om vi laader
os nok saa meget paavirke af det,
vi lever imellem, kan der dog være enkel-
te Øjeblikke, der har mere at sige end
mange Aar. Vort korte Møde vil give

Genklang i mit Liv for lange Lieder - Set
maa De Tre. (rækker ham Haanden) Og
saa Farvel!

Niels.

Nei - nu tør jeg sige - paa Gensyn!
(Kan gaar hen imod Døren)

"Aegypset falder"

39m

